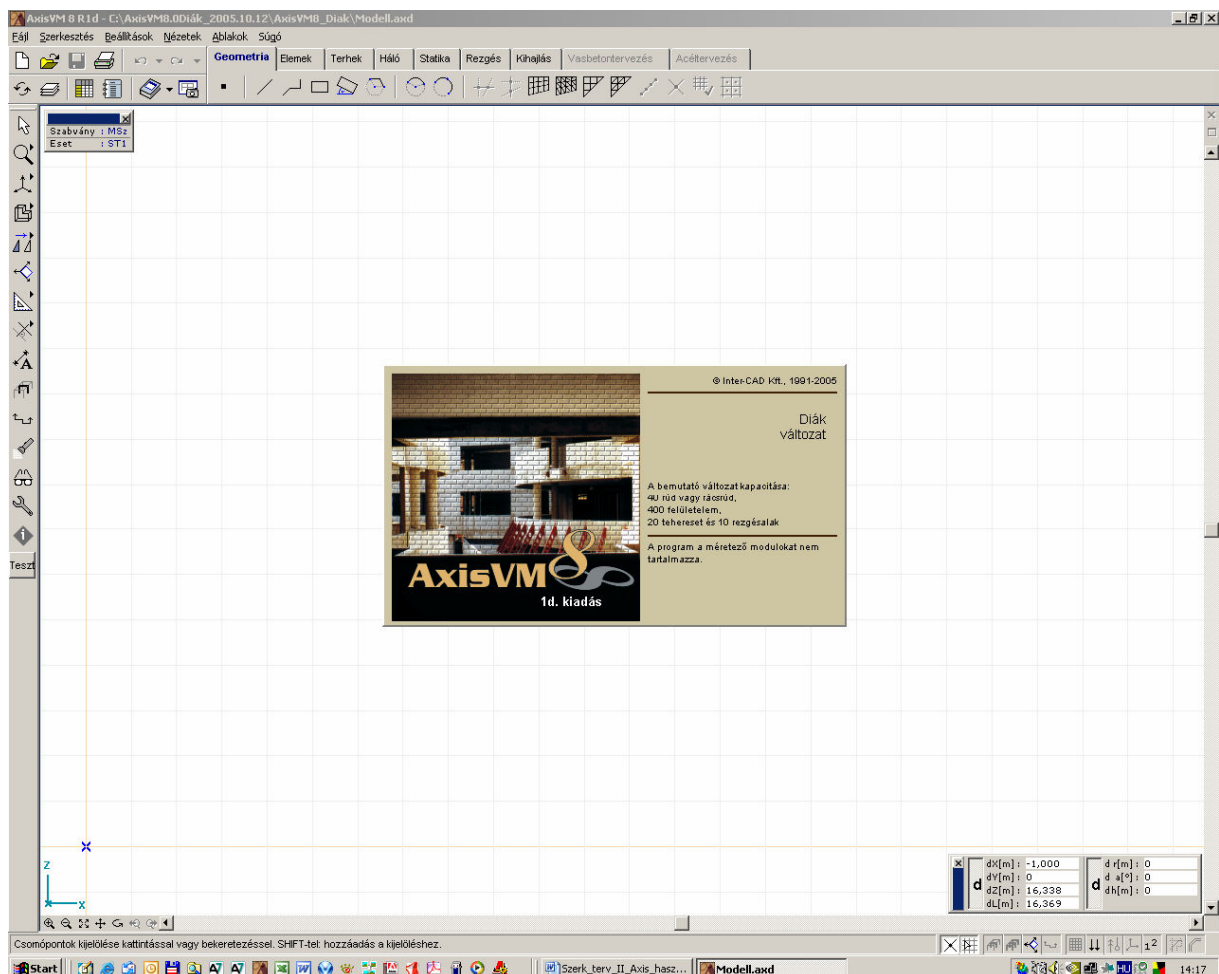

FELÜLET(Lemez)SZERKEZETEK ELMOZDULÁSAINAK ÉS IGÉNYBEVÉTELEINEK MEGHATÁROZÁSA AZ AXIS Diák SZERKEZETSZÁMÍTÓ PROGRAM SEGÍTSÉGÉVEL

Az AXIS térbeli végeelemes szerkezetszámító programot az INTERCAD Kft. fejlesztette, és diákok számára a program korlátozott verzióját az WWW.AXISVM.HU internetes honlapján elérhetővé, letölthetővé tette.

Ez az ÚTMUTATÓ is csak ezt a célt kívánja szolgálni, nem vállalkozik a program lényegének vagy az alkalmazás lehetőségeinek taglalásával.

AZ AXIS BEJELENTKEZŐ (MUNKA) ABLAKA

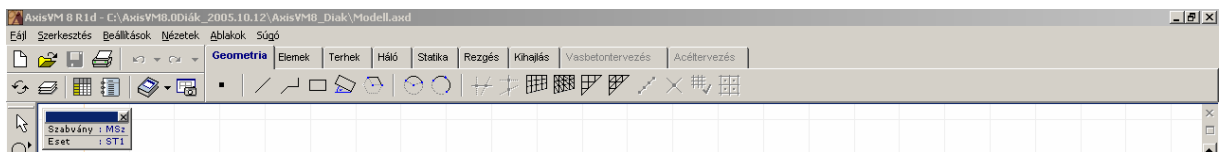

Az első lépés a lemez SÍKJÁNAK beállítása (ez általában a Felülnézet, a programban az X-Y sík).

A munkalapon lévő tájékoztató hálózat (grid) a „csavarkulcs” ikon segítségével módosítható (csak gyakorlottabbaknak).

A kurzor pozíciói a könnyebb szerkeszthetőség érdekében (a „csavarkulcs” ikon segítségével) a hálózati pontokra korlátozhatók (javasolt megoldás).

GEOMETRIA menüpont

A számítandó lemezszerkezet JELLEMZŐ (SAROK) CSOMÓPONTJAIT a beállított X-Y síkban meg kell adni.

A jellemző pontok megadása történhet grafikusan (ajánlott megoldás), amikor is a pont pozícióját a koordináta-ablakban figyelhetjük.

(A koordinátaablak „d”-je benyomva az előző ponthoz viszonyított relatív, egyébként abszolút értéket ad.)

A pontok kívánt koordinátáit a koordináta-ablak megfelelő sorába numerikusan is beírhatjuk.

A pontmegadási funkcióból az „ESCAPE”-pel menekülhetünk.

A lemezszerkezet tengely-hálózatát a SZOMSZÉDOS csomópontokra szerkesztett „hálózat kifeszítésével”, összekötésével állíthatjuk elő.

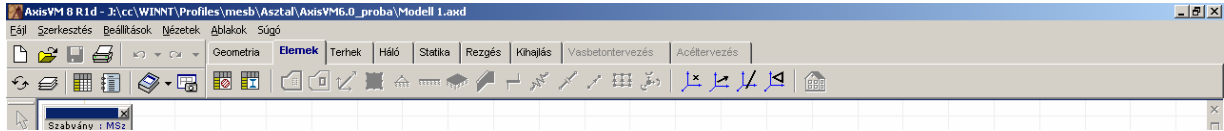
GEOMETRIA: A TARTÓ JELLEMZŐ (SAROK) CSOMÓPONTJAINAK FELVÉTELE

GEOMETRIA: A TARTÓ HÁLÓZATÁNAK KIJELÖLÉSE

Háló kifeszítése menüpontok (igény szerint)

ELEMEK menüpont

A tartó-geometria meghatározása után a tartó ANYAGÁT kell megadni.
Az anyag a háttér-adatbázisból választható ki.

ELEMEK: A TARTÓ ANYAGÁNAK MEGADÁSA - KIVÁLASZTÁSA

Gerendával erősített, „alulbordás” vagy „felülbordás” lemez esetén a tartó-geometria meghatározása és az anyag kiválasztása után a gerenda(elemelek) lemezen kívüli KERESZTMETSZETEIT kell megadni.

A kereskedelmi forgalomban kapható termékek adatai háttér-adatbázisból is kiválaszthatók, ha az nincs, a GRAFIKUS KERESZTMETSZET-SZERKESZTŐ-vel magunk (is) állíthatunk elő keresztmetszeteket.

ELEMEK: A KERESZTMETSZETEK MEGADÁSA – KIVÁLASZTÁSA

**ELEMEK: EGYEDI KERESZTMETSZET(EK) MEGADÁSA
A RÚDKERESZTMETSZET ELHELYEZÉSE - ELNEVEZÉSE**

A szerkezeti elemek TÉRBELI ÁLLÁSÁNAK beállítására a program REFERENCI ADATOKAT használ.

A rúdelemek TÉBELI ÁLLÁSÁNAK beállítására (saját tengelye körüli elfordultságának megadására) a REFERENCIAPONTot használjuk.

A lemezelemek TÉBELI ÁLLÁSÁNAK beállítására (a nyomatéki igénybevételek értelmezési irányának a megadására) a REFERENCIAPONTot és a REFERENCIAVEKTORT használjuk.

A lemezelemekre működő teher működési irányának beállítására (a felület és a teher-irány viszonyának a megadására) a REFERENCIAPONTot használjuk

Az „üres” geometriai hálózatot a definiált ANYAG(OK), LEMEZELEM(EK) és KERESZTMETSZET(EK) hozzárendelésével tesszük tartószerkezetté. Ezt a „felületelemek” és a „vonalelemek” ikon segítségével végezhetjük el.

A "felületelemek" illetve a „vonalelemek” kijelölése után a bal felső sarokban megjelenő ablak a megfelelő elemek kijelölését-kiválasztását könnyíti meg: választhatjuk az összeset, alkalmazhatunk kijelölő ablakot, és visszaváltoztathatunk már kijelölt elemcsoportot is.

A kiválasztott "felületelemek"hez a program felületelem-típust, anyagot, lokális x és lokális z tengelyeket rendel.

A kiválasztott "vonalelem"hez a program rúdelem-típust, anyagot, keresztmetszetet és rúdvégi kapcsolati merevségeket rendel.
(Rúdjaink mindkét vége teljesen befogott, a támaszok kialakítását NEM itt kell meghatározni!)

ELEMEK: A RÚDELEMEK ANYAGÁNAK-SZELVÉNYÉNEK DEFINIÁLÁSA

ELEMEK: A FELÜLETELEMEK ANYAGÁNAK-SZELVÉNYÉNEK DEFINIÁLÁSA

A program BÁRMELY csomópontban megengedi a megtámasztást, azaz a pont elmozdulásainak KORLÁTOZÁSÁT. Alapállapotban ez (gyakorlatilag) végtelen merev, de a rugóállandó mindhárom tengely irányában és mindhárom tengely körül módosítható.

Az elmozdulás korlátozását nagy, erős "rugóval" (értéke 10^{10} kN/m illetve kNm/rad) hozzuk létre.

A szabad elmozdulást gyenge, ellenállás nélküli "rugóval" (értéke 0 kN/m illetve kNm/rad) biztosítjuk.

ELEMEK: A MEGTÁMASZTÁSOK DEFINIÁLÁSA

A 3 dimenziós térben értelmezett elmozdulások:

3 tengely menti eltolódás (e_x , e_y , e_z) és

3 tengely körüli elfordulás (θ_x , θ_y , θ_z),

azaz a szerkezet csomópontjainak elmozdulási szabadságfoka általában

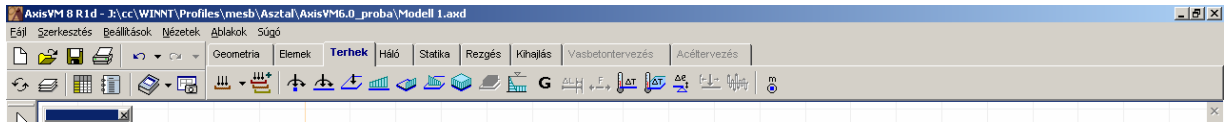
6 (e_x , e_y , e_z , θ_x , θ_y , θ_z).

Közülük a szerkezet jellegének megfelelő a "felesleges szabadságfokokat" a számítások egyszerűsítése céljából letiltjuk, "fix" állapotúvá alakítjuk.

A csomóponti szabadságfokok definiálása menüpontban a szerkezet típusát név szerint választhatjuk ki. Ugyanitt állítjuk be az esetleges szimmetria-feltételeket is.

ELEMEK: A CSOMÓPONTI SZABADSÁGFOKOK DEFINIÁLÁSA

TERHEK menüpont

A szerkezetre működő terhek egy része a csomópont(ok)ban, másik része vonal mentén, ismét más teherféle felület mentén fejt ki hatását. Önsúly-teher is definiálható.

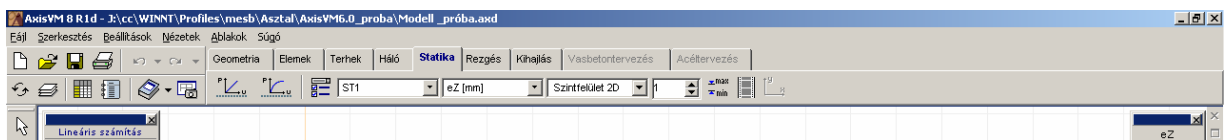
A terhek terhelési esetekbe csoportosíthatók, a terhelési esetek teherkombinációkba rendezhetők.

TERHEK: A CSOMÓPONTI TERHEK MEGADÁSA

TERHEK: A RÚDELEMEK MEGOSZLÓ TERHEINEK MEGADÁSA

TERHEK: A FELÜLETELEMEK MEGOSZLÓ TERHEINEK MEGADÁSA

Eredmények menüpont

STATIKA: LINEÁRIS SZÁMÍTÁS
AZ ALAKVÁLTOZÁSOK, A BELSŐ- ÉS TÁMASZERŐK SZÁMÍTÁSA
A TÁMASZOKRA JUTÓ (KIEGYENSÚLYOZANDÓ) ERŐK

A program a szerkezet EGYENSÚLYI ÁLLAPOTÁHOZ TARTOZÓ, a külső és belső kapcsolatok KINEMATIKAI FELTÉTELEIT is kielégítő ELMOZDULÁSOKAT és IGÉNYBEVÉTELEKET határoz meg.

A rúdelem SAJÁT tengelyét a program „x”-szel, az ajánlott terhelési sík és a referenciapont alkalmazása esetén a nyíróerő irányát „z”-vel, a nyomaték tengelyét „y”-nal jelöli.

Az eredmény-értékek megjelenítését az „ST1” felirattól balra lévő ikonban kérhetjük.

- STATIKA: A CSOMÓPONOK ELMOZDULÁSAI
(csak a csomóponti szabadságfoknak megfelelő elmozdulások különböznek nullától!)
A rúdelemek elmozdulásai a rúd hossza mentén értelmezhetők.
- STATIKA: A RÚDELEMEK IGÉNYBEVÉTELEI
(normálerők: N_x ; nyíróerők: V_y és V_z ; csavarónyomatékok: M_x ; hajlítónyomatékok M_y és M_z)
- STATIKA: A RÚDELEMEK FESZÜLTSÉGEI
(normálerőből és nyomatékból húzó-nyomó feszültségek a "feszültségpontokban", nyíróerőből átlagos nyírófeszültség)
- STATIKA: A FELÜLET(Lemez)ELEMÉK IGÉNYBEVÉTELEI (fajlagos nyomatékok: m_x, m_y, m_{xy} ; fajlagos nyíróerők: v_{xz}, v_{yz}, v_{Sz} ; főnyomatékok és nyomatéki főirányok: m_1, m_2, α_m [°]);
- STATIKA: A FELÜLET(Lemez)ELEMÉK FESZÜLTSÉGEI
- STATIKA: CSOMÓPONTI TÁMASZERŐK: támaszerő komponensek: R_x, R_y, R_z ; támasznyomaték komponensek: R_{xx}, R_{yy}, R_{zz} ; eredő támaszerő és eredő támasznyomaték: R_r, R_{rr}